

Sanja Franković

Studij hrvatskoga jezika u Bukureštu

Studij hrvatskoga jezika u Bukureštu djeluje na Odsjeku za rusku i slavensku filologiju Fakulteta stranih jezika i književnosti.¹ Prva studijska grupa hrvatske filologije upisana je 1996. godine. Studij je do uvođenja Bolonjskog procesa 2005. godine bio četverogodišnji, a otada je trogodišnji. Riječ je o dvopredmetnome studiju na kojemu je studentima prvi jezik hrvatski, a za drugi biraju jedan od jezika u širokoj ponudi fakulteta. Od 2013. godine studij hrvatskoga jezika nudi se i kao studijska grupa B na Odsjeku za moderne jezike (Limbi moderne), gdje je studentima prvi jezik engleski. Ponuda je dodatno bila proširena od 2018. do 2024. godine, kada se hrvatski jezik nudio u okviru izbornoga kolegija za studente prevoditeljskoga smjera (Traducere și interpretare), koji su ga slušali kao treći jezik na prvoj i drugoj godini. Od akademske godine 2024./2025. hrvatski se jezik može učiti kao fakultativni predmet jer studenti više nisu obvezni upisivati treći jezik.

Do danas je u Bukureštu radilo sedam lektora, od kojih su se neki vraćali na to radno mjesto. Počevši s profesoricom Ružicom Šušnjarem (1996. – 1999.), hrvatski su jezik ovdje predavali sljedeći profesori: Ljiljana Kencel (1999. – 2000.), Selina Golec (2000. – 2003.), Maria Lațchici (2003. – 2006.; 2010. – 2013.), Ivana Olujić (2006. – 2007.), Petru Hațegan (2007. – 2010.; 2013. – 2016.)² i Vesna Podgorac (2016. – 2019.). Nakon što sam odradila svoj lektorski mandat od 2019. do 2022. godine, mjesto hrvatskoga lektora ostalo je prazno, pa sam se ponovno prijavila za rad na istome radnom mjestu i vratila se u svibnju sljedeće godine.

Na studiju hrvatskoga jezika u Bukureštu rade dvije stalno zaposlene profesorice, dr. Clara Căpățină i dr. Maria Lațchici, koje predaju na kolegijima suvremenoga hrvatskoga jezika, književnosti i kulture. U nastavi ovoga studija sudjeluju i druge profesorice s Odsjeka za rusku i slavensku filologiju. Studenti imaju svoju učionicu, koja je zahvaljujući donaciji Veleposlanstva RH opremljena suvremenim televizorom, što omogućava održavanje multimedijalne nastave. U učionici se nalazi i mala knjižnica s djelima klasičnih i suvremenih hrvatskih pisaca te stručnom literaturom iz jezika i književnosti. Kolegice za svoj znanstveni rada trebaju kontinuirane donacije Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih kako bi mogle pratiti suvremenu znanstvenu literaturu.

Lektor hrvatskoga jezika održava Jezične vježbe te nastavu iz kolegija Didaktika te Pedagoška praksa.³ Kolegice dr. Clara Căpățină i dr. Maria Lațchici također održavaju dio Jezičnih vježba, stoga se s lektorom prije početka svakoga semestra do-

¹ Fakultet se nalazi u središnjem dijelu grada, na adresi Strada Pitar Moș 7 – 13, Sector 1, 010451 București, Romania.

² Kolege Petru Hațegan i Maria Lațchici pripadnici su hrvatske nacionalne manjine u Rumunjskoj.

³ Ako je lektor završio doktorski studij, održava cjelokupnu nastavu iz pedagoških kolegija, inače mu se povjeravaju samo seminari.

govaraju o podjeli dužnosti u studijskim grupama i o nastavnim materijalima. Iako sam se tijekom protekloga mandata većinom služila Croaticumovim udžbenicima, u nekim sam grupama pripremala vlastite jezične i leksičke materijale. U radu sa studentima na trećoj godini studija služila sam se ulomcima iz književnih tekstova. Studenti su najveći interes pokazali za tekstove dječje književnosti (D. Miloš, *Bijeli klaun*; V. Majer, *Dnevnik malog Perice*; N. Iveljić, *Glinenko*; T. Bilopavlović, *Paunaš*; Z. Krilić, *Mene nitko ne voli* itd.) i za fantastičnu prozu (N. Đuretić, *Školjka*). Radovalo ih je i prevođenje hrvatske glazbe i viceva te uvođenje glazbe u nastavu gramatike (primjerice, u lekcijama o kondicionalu i imperativu, gdje su nam poslužile pjesme *Da mi je biti morski pas* Osmoga putnika i *Budi moja noć* Olovnoga plesa). Književni tekstovi sastavni su dio pedagoških kolegija Didaktika i Pedagoška praksa, gdje se uvode kao predlošci za pripremu nastavnih jedinica. Ujesen 2023. za studente prve godine studija Filologije bio je uveden izborni kolegij Tekstovi i konverzacija, za koji sam sastavljala dijaloge, kratke tekstove i zadatke te organizirala leksičke kvizove. Cilj je kolegija osposobiti studente za konverzaciju u osnovnim životnim situacijama. Kolegij se održavao dva sata tjedno.

Zbog vrlo opterećene studentske satnice slobodne aktivnosti moraju se uvrstiti u redovnu nastavu i rijetko se za njih može izdvojiti posebno vrijeme. Jednom u semestru, uglavnom u okviru Jezičnih vježba, prikazujem neki od hrvatskih filmova. U pandemijskim uvjetima preko platforme Zoom organizirala sam slobodnu aktivnost čitanja hrvatskoga stripa *Čudnovate zgrade šegrta Hlapića*⁴ sa studentima druge godine Filologije. Izdvojili smo za to jedan sat tjedno od travnja do lipnja te od listopada do prosinca 2021. Od akademske godine 2020./2021. do 2023./2024. za studente sam dvaput u semestru izrađivala *Hrvatski listić* u elektroničkome obliku. Listići na desetak stranica donose jezične zanimljivosti (rječnik sličnih riječi te lažnih prijatelja u rumunjskome i hrvatskome jeziku, objašnjenja jezičnih dvojbi kojima se bavimo u nastavi, teme iz frazeologije, fonetski kutak), pjesme hrvatskih pjesnika i hrvatske glazbe u izvorniku i u engleskome prepjevu te osmosmjerke⁵ s leksikom koji su studenti prethodno usvojili na nastavi. U svakome semestru izrađujem nekoliko leksičkih prezentacija s likovnim ilustracijama ili prezentacije s temama iz hrvatske kulture (hrvatski tradicionalni suveniri, akvarelistica Slava Raškaj, hrvatski nacionalni parkovi).

Studenti rado surađuju s Veleposlanstvom RH u Bukureštu te su dosad sudjelovali na proslavama Dana državnosti i u drugim aktivnostima u organizaciji Veleposlanstva i Grada Bukurešta.⁶ Veleposlanica Marija Kapitanović dvaput nas je posjetila u mo-

⁴ Ivana Brlić-Mažuranić, *Čudnovate zgrade šegrta Hlapića* (crtič Igor B. Vilagoš; scenarist Davor Špišić), Stripforum, Zagreb, 2016.

⁵ Osmosmjerke sam uvela ujesen 2023. godine, kada sam na mrežnoj stranici <https://wordsearchlabs.com> pronašla program za njihovu izradu. Unatoč nedostacima programa (nemogućnosti uvrštavanja riječi s dvoslovima *lj* i *nj* te ostavljanja slova koja će dati završnu smislenu riječ) riječ je o dobroj vježbi pronalazanja riječi koje studenti uče na nastavi.

⁶ Riječ je o proslavi obljetnice priznavanja Republike Hrvatske 15. siječnja 2020. te o međunarodnome sajmu hrane i pića organiziranom u rumunjskoj Nacionalnoj knjižnici 10. prosinca 2023.

jem prvom mandatu i pokazala interes za napredak studenata u učenju hrvatskoga jezika. U studenome 2021. pozvali smo je na *online* kviz iz hrvatske kulture, a u svibnju 2022. na pjesničko druženje u našoj učionici, prigodom kojega su studenti čitali pjesme Zvonimira Goloba i svoje misli o jeziku. U trećem posjetu, organiziranom 14. studenoga 2023., veleposlanica je u vijećnici fakulteta upoznala studente prve godine te održala govor o hrvatskom kulturnom i geopolitičkom položaju u Europi.

Na koncu valja spomenuti i znanstvene skupove koji se organiziraju na Odsjeku za rusku i slavensku filologiju. Svake godine ujesen održava se *Međunarodni simpozij „Rumunjska slavistika i dijalog kultura“* (*Simpozionul internațional „Slavistica românească și dialogul culturilor“*), u kojemu su uz rumunjski kao radni jezici odobreni svi slavenski jezici i engleski jezik. Radovi se objavljuju u časopisu *Romanoslavica*, koji odnedavno izlazi samo u elektroničkome obliku, a svesci časopisa dostupni su na mrežnoj stranici Udruge slavista iz Rumunjske (*Asociația Slaviștilor din România*).⁷ Izbor jezičnih i književnih tema široko je postavljen u nekoliko sekcija i od stranih se lektora očekuje da na skupu sudjeluju svojim izlaganjem. Taj se doprinos osobito odnosi na lektore s doktoratom. Uz redoviti slavistički skup kolege rusisti svakih nekoliko godina organiziraju skup čija je tema okvirno zadana, a radni jezici skupa su rumunjski, ruski i engleski.

Nakon povratka u Bukurešt i u nastavu kakva je bila prije pandemije mogu zaključiti da se obnavlja društveni i kulturni život fakulteta, čemu je svjedočilo nekoliko predbožićnih zabava. Iako među studentima nema pripadnika hrvatske nacionalne manjine, jako su zainteresirani za geografske i kulturne posebnosti naše zemlje i rado se prijavljuju na jednosemestralne stipendije. U prvome sam mandatu nominirala četvero studenata, a taj se interes nastavio i s novim naraštajem studenata Filologije te Modernih jezika.

⁷ Adresa mrežne stranice je <https://www.romanoslavica.ro/asociatie.htm>. Postoji rumunjska i engleska inačica stranice.